

کمیته بررسی

بخشنامه ها و دستورالعمل های اداری

واحد مجری :

استان : مدیرکل / معاون آموزش عمومی استان / کارشناس

مسئول عمومی استان

شهرستان / منطقه : ----

واحدهای آموزشی : ----

هماهنگ کننده در استان کمیته مستند سازی

کد: ۱۰۱/۱/۲/۸۹/۳۵/۲/۱

از : سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

به : اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان

موضوع : ارسال مجدد شیوه‌نامه‌های ارزش‌یابی درس فارسی و تصحیح املاي فارسی دوره راهنمایی

سلام علیکم

پیرو بخشنامه‌های شماره ۱۰۱/۵۰/۲۳۰۸/۲۰ - ۱۰۱/۵۰/۲۶ - ۸۸/۱/۲۶ و ۱۰۱/۵۰/۶۶۳۰/۲۰ - ۸۵/۱۱/۴ شیوه‌نامه

ارزش‌یابی درس فارسی و راهنمای تصحیح املاي فارسی دوره راهنمایی، جهت اجرا در سال تحصیلی ۸۹-۹۰

ارسال می‌گردد؛ انتظار می‌رود با نظارت دقیق معاونت آموزشی آن اداره کل نسبت به اجرایی شدن این

شیوه‌نامه‌ها اقدام مقتضی صورت گیرد.

محمدیان

معاون وزیر و رئیس سازمان

بسم تعالی

معاونت محترم ارزش‌یابی متوسطه

۸۹، ۹، ۲

ب- موارد دواملائی *

دواملائی	گونه‌ی دیگر	مصوبه	عناوین دو املائی
			الف- اتصال و انفصال
هر دو صحیح است	«معلمست، معلمند»	«معلم است، معلم اند»	اتصال و انفصال «است، اند»
هر دو صحیح است	«بنام»، «بخصوص»	«به نام»، «به خصوص»	اتصال و انفصال پیشوند «به»
هر دو صحیح است	«ببغلافه»	«بی‌علاقه»	اتصال و انفصال «بی»
هر دو صحیح است	«بزرگتر»	«بزرگ‌تر»	اتصال و انفصال «تر»، «ترین»
هر دو صحیح است	«چقدر»	«چه‌قدر»	اتصال و انفصال «چه»
هر دو صحیح است	«فرهنگسرا»	«فرهنگ‌سرا»	اتصال و انفصال «کلمات ترکیبی»
هر دو صحیح است	«چنانکه»	«چنان‌که»	اتصال و انفصال «که»
هر دو صحیح است	«کتابها»	«کتاب‌ها»	اتصال و انفصال «ها»
هر دو صحیح است	«همکلاس»	«هم‌کلاس»	اتصال و انفصال «هم»
هر دو صحیح است	«بخانه می‌رود»	«به‌خانه می‌رود»	اتصال و انفصال «به، می»
			ب- تغییر
هر دو صحیح است	خانه علی	خانه‌ی علی	تغییر واج
هر دو صحیح است	املاء فارسی، دانایی	املائی فارسی، دانایی	
			پ- حذف و اضافه
هر دو صحیح است	«دانا است، نیکو است» و ...	«داناست، نیکوست» و ...	«رعایت نشانه گذاری:
هر دو صحیح است	«داوود، جستجو» و ...	«داوود، جست‌وجو» و ...	
هر دو صحیح است	«گفت می‌آیم» و ...	«گفت: می‌آیم» و ...	

چند تذکر:

- ۱- هر مورد غلط در کل املا هر کلمه، تنها یک بار گرفته می‌شود. مثلاً اگر صبر را سه بار سبیر بنویسد یک بار غلط گرفته می‌شود.
- ۲- موارد دو املائی عمدتاً کلماتی است که در کتاب‌های درسی - و نه کتاب‌های غیردرسی - به دو شکل دیده می‌شوند و قرار است همه‌ی آن‌ها در آینده، شیوه‌ی املائی واحدی داشته باشند؛ بنابراین، کاربرد بخش دواملائی دائمی نیست.
- ۳- در موارد کم یا زیاد گذاشتن نقطه و دندانه در کل املا دو بار محاسبه خواهد شد.
- ۴- درباره‌ی تشدید و سرکج در کل املا تنها دو بار محاسبه خواهد شد.

* در دواملائی اصل بر شکل مصوبه است اما اگر گونه‌ی دیگر نوشته شود، غلط نیست. معلم باید بر اصل مصوب تأکید و تکیه کند.

گروه زبان و ادب فارسی
 [Signature]

باسمه تعالی

از: دفتر برنامه ریزی و تألیف کتابهای درسی دوره ی عمومی و نظری
به: سازمان آموزش و پرورش استان فارس
موضوع: شیوه نامه ی ارزش یابی کتابهای فارسی تازه تألیف دوره ی راهنمایی

شماره:

۱۰۱/۵۰/۸۸/۲۰

تاریخ:

۸۸/۱/۲۶

پیوست:

دارد

با سلام و تحیت

پیرو نامه ی شماره ی ۱۰۱/۵۰/۸۸/۲۰ مورخ ۸۷/۷/۷ سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی با موضوع شیوه نامه ی پیشنهادی ارزش یابی فارسی راهنمایی، ویراست نهایی شیوه نامه ی ارزش یابی کتابهای فارسی تازه تألیف دوره ی راهنمایی تحصیلی، ارسال می شود. از این پس آزمون و ارزش یابی براساس این دستورالعمل خواهد بود.

لازم به یادآوری است که شیوه نامه ی پیوست، پس از اجرای شیوه نامه ی پیشنهادی و دریافت نظر دبیران و نمایندگان استانها و بررسی آنها در همایش هشتم و نهم کشوری و نیز نشستهای مشترک با کارشناسان دفتر آموزش و پرورش راهنمایی، در شورای برنامه ریزی و تألیف گروه زبان و ادبیات فارسی تدوین شده است.

شایسته است این شیوه نامه به نحو مقتضی در اختیار کلیه ی مدارس راهنمایی و دبیران درس

ادبیات فارسی قرار گیرد. س-۱

از طرف

علی ذوعلم

مشاور وزیر و مدیر کل

دفتر برنامه ریزی و تألیف کتابهای درسی

ص ۸۸

۸۸/۱/۲۵

به نام پروردگار

ارزش یابی فارسی جدید دوره ی راهنمایی

دفتر برنامه ریزی و تالیف کتاب های درسی

گروه زبان و ادبیات فارسی

اسفند ۱۳۸۲

ارزش یابی پیشرفت تحصیلی

ارزش یابی یکی از عناصر بسیار مهم برنامه ی درسی است که تنها به پرسش های کلاسی یا آزمون های پایانی محدود نمی شود. وقتی که محصول برنامه ی درسی به شکل بسته ی آموزشی در اختیار مخاطب و مجریان قرار گرفت، انتظار می رود معلمان به منظور اطمینان از میزان تحقق اهداف برنامه، از آزمون ها و شیوه های توصیه شده برای ارزش یابی استفاده کنند. پیشنهاد می شود در انتخاب شیوه های ارزش یابی، اصول زیر رعایت شود:

۱- شیوه ی ارزش یابی با اهداف آموزشی و سایر عناصر برنامه متناسب باشد و معلوم کند هر یک از شیوه ها و مهارت ها چه دانش، مهارت و نگرشی را اندازه می گیرد.

۲- شیوه ی ارزش یابی باید با رویکرد برنامه تناسب داشته باشد. مثلاً در برنامه ای که فعالیت محور است، شیوه های ارزش یابی در عین توجه به فرایند آموزش، نتیجه و محصول آموزشی را نیز مورد توجه و سنجش قرار می دهد.

۳- شیوه ی انتخاب شده نسبت به سایر شیوه ها، کارآیی بیش تری داشته باشد.

۴- به تناسب ماهیت اهداف و سایر عناصر برنامه از شیوه های متعدد استفاده شود.

برای ارزش یابی از میزان تحقق اهداف برنامه ی درسی زبان و ادبیات فارسی دوره ی راهنمایی، جهت گیری ها و رویکردهای زیادی قابل طرح است. در این برنامه با توجه به اصول و مبانی آموزش زبان و ادبیات فارسی و نیز اهمیت برخی روش های ارزش یابی در این درس، به اصول زیر تکیه و تأکید می شود:

۱- اصل ارزش یابی از مهارت های شفاهی زبان

۲- اصل ارزش یابی تلفیقی از مهارت های کتبی زبان

۳- اصل ارزش یابی از فرایند آموزش و فعالیت های دانش آموزان

۴- اصل ارزش یابی مستمر (تکوینی) و توصیفی در کنار ارزش یابی پایانی

با توجه به ماهیت برنامه ی درسی زبان و ادبیات فارسی و نیز نوع ارزش یابی حاکم بر آموزش، برای ارزش یابی این درس روش های زیر پیشنهاد می شود:

۱- روش کتبی ۲- روش شفاهی ۳- روش مشاهده ی رفتار .

برای استفاده ی درست از روش های فوق و رعایت رویکردهای ارزش یابی در این برنامه، از ابزارهای زیر می توان بهره گرفت:

۱- آزمون کتبی شامل سؤالات تکمیل کردنی، کوتاه پاسخ، انشایی و... از ریز مهارت های نوشتاری.

۲- آزمون شفاهی شامل پرسش‌های شفاهی از مهارت‌های گوش دادن، گفتن، خواندن و ریز مهارت‌های خواننداری.

۳- چک لیست، ابزار اندازه‌گیری عملکرد دانش آموز در مهارت‌های ارتباطی، توانایی‌های ذهنی، شرکت در فعالیت‌های گروهی و مهارت‌های شفاهی زبان.

شیوه نامه ی ارزش یابی فارسی دوره ی راهنمایی

ارزش یابی آزمون‌های مستمر و پایانی درس فارسی (مهارت خواندن و کاربست ریز مهارت‌های خواننداری)، انشا (مهارت نگارش و خلاقیت‌های نوشتاری) و املا (مهارت درست نویسی و توانایی تشخیص شکل‌های نوشتاری)، منطبق با مصوبه ی شورای عالی آموزش و پرورش و آیین نامه ی ارزشیابی دوره ی راهنمایی به شرح زیر است:

۱- خواندن فارسی: شفاهی - عملی (۲۰ نمره)

ارزش یابی تکوینی: ۲۰ نمره

آزمون تکوینی (مستمر) می‌تواند شامل موارد زیر، باشد: روخوانی متن با رعایت آهنگ و لحن مناسب آن، درک مطلب، خودارزیابی، دانش‌های زبانی و ادبی، کارگروهی، حفظ شعر، مطالعه و کتاب خوانی و پژوهش، توانایی در سخنوری و فن بیان، پاسخ به فعالیت‌ها و تمرین‌ها، شعرخوانی و روان خوانی.

یادآوری: نمره ی هر یک از ریزمواد بالا به تشخیص معلم و متناسب با شرایط کلاس و درس تعیین می‌شود.

ارزش یابی پایانی: ۲۰ نمره

- خواندن: ۱۰ (نمره) (روخوانی ۵ + درک مطلب ۵)

- شناخت واژگان در جمله: ۳ (نمره) (مترادف، مخالف، شبکه ی معنایی (شامل مراعات نظیر و ارتباط معنایی زنجیره ی واژگان)

- دانش‌های زبانی و ادبی: ۵ (نمره) (دانش زبانی ۲ نمره + دانش ادبی ۲ نمره + تاریخ ادبیات ۱ نمره) - حفظ شعر: ۲ نمره

* نمره ی نهایی: میانگین ارزش یابی تکوینی و پایانی (۲۰ = ۲۰ : ۲ = ۴۰ : ۲۰ + ۲۰)

یادآوری: در هر نوبت به دلخواه دانش آموز، فقط یک شعر حفظی خواسته شود.

۲- املای فارسی: کتبی (۲۰ نمره)

- ارزش یابی تکوینی: ۲۰ نمره

۲۰ نمره املای تقریری تقسیم بر دو + ۱۰ نمره فعالیت‌های املایی بخش نوشتن)

- ارزش یابی پایانی: ۲۰ نمره

۲۰ نمره املای تقریری تقسیم بر دو + ۱۰ نمره فعالیت‌های املایی بخش نوشتن)

*** نمره‌ی نهایی :**

میانگین ارزش یابی تکوینی و پایانی ($20 = 20 : 2 = 40 = 20 + 20$)

یادآوری : املای تکوینی (مستمر) همیشه از درس خوانده شده ، نیست، می توان از درس های پیشین و حتی دیگر کتاب های درسی همان پایه نیز املا گفت.

۲- انشای فارسی (۲۰ نمره)

- ارزش یابی تکوینی : ۲۰ نمره

۱۰ نمره انشا + ۱۰ نمره فعالیت های نگارشی بخش نوشتن

- ارزش یابی پایانی : ۲۰ نمره

۱۰ نمره انشا + ۱۰ نمره فعالیت های نگارشی بخش نوشتن

*** نمره‌ی نهایی :**

میانگین ارزش یابی تکوینی و پایانی ($20 = 20 : 2 = 40 = 20 + 20$)

لازم است در ارزش یابی انشا به موارد زیر توجه شود:

(۱) رعایت نظم منطقی و پرورش موضوع.

(۲) به کارگیری درست نکته های نگارشی، دستوری و املایی.

(۳) تاکید و توجه به استفاده از جمله های نو و خلاقانه در انشا.

(۴) بهره گیری از تخیل (۵) توانایی بهره گیری از عنصر توصیف

(۶) به کارگیری واژگان مناسب و تعبیرها و ترکیب های خوش ساخت

(۷) استفاده از آیات و روایات متناسب با موضوع (۸) به کارگیری امثال و حکم و اشعار مناسب

(۹) بهره گیری از آرایه ها و عناصر زیبایی سخن (۱۰) پیراسته ، ویراسته و پاکیزه نویسی و.....

در صورت برخورداری نوشته از فضای خلاقانه و نگاه نو، می توان از برخی کاستی های ظاهری و کم اهمیت مانند نشانه گذاری ها و خط خوردگی ها چشم پوشی کرد .

جدول ساعات و مواد درسی زبان و ادبیات فارسی دوره ی راهنمایی

ساعات	مواد درسی	نوع آزمون و ارزش یابی
۵	فارسی (مطالعه و کتاب خوانی)	شفاهی - عملی
	املا	کتبی
	انشا	کتبی

گروه زبان و ادبیات فارسی
دفتر برنامه ریزی و تألیف کتاب های فارسی